

Παγκόσμια Ημέρα Τηλεόρασης, 21 Νοεμβρίου 2025

Σε μια εποχή όπου οι οθόνες πολλαπλασιάζονται και το streaming ορίζει τους νέους κανόνες της θέασης, η **Παγκόσμια Ημέρα Τηλεόρασης (21 Νοεμβρίου)** μάς υπενθυμίζει ότι η τηλεόραση παραμένει κάτι περισσότερο από ένα παλιό μέσο: παραμένει ο πιο συλλογικός καθρέφτης της κοινωνίας. Από την ενημέρωση και την εκπαίδευση μέχρι την ψυχαγωγία και την κοινωνική ευαισθητοποίηση, η τηλεόραση εξακολουθεί να διαμορφώνει αντιλήψεις, να δημιουργεί κοινές εμπειρίες και να λειτουργεί ως κρίσιμος δίαυλος δημοκρατίας σε έναν κόσμο που αλλάζει.

Κάθε χρόνο στις **21 Νοεμβρίου, γιορτάζουμε την Παγκόσμια Ημέρα Τηλεόρασης** — μια ημέρα που δεν τιμά απλώς το τεχνολογικό μέσο, αλλά το βαθύτερο σύμβολο που αντιπροσωπεύει: την επικοινωνία, τη γνώση, την παγκοσμιοποίηση. Η ημέρα καθιερώθηκε το 1996 από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, αναγνωρίζοντας τον αυξανόμενο ρόλο που παίζει η τηλεόραση στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης, στην ευαισθητοποίηση για κρίσιμα διεθνή ζητήματα και στη σύνδεση των κοινωνιών.

Οι ρίζες της Παγκόσμιας Ημέρας Τηλεόρασης εντοπίζονται στο 1927, όταν ο **Philo Taylor Farnsworth**, ένας νεαρός εφευρέτης, δημιούργησε την πρώτη ηλεκτρονική τηλεόραση στον κόσμο. Η εφεύρεσή του έφερε επανάσταση στον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι καταναλώνουν πληροφορίες και ψυχαγωγία. **Η πρώτη σημαντική αναγνώριση του αντίκτυπου της τηλεόρασης έγινε κατά τη διάρκεια του Παγκόσμιου Φόρουμ Τηλεόρασης, που πραγματοποιήθηκε από τον ΟΗΕ στις 21-22 Νοεμβρίου 1996.** Αυτή η εκδήλωση συγκέντρωσε

επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης και φορείς χάραξης πολιτικής για να συζητήσουν πώς η τηλεόραση θα μπορούσε να αντιμετωπίσει παγκόσμια ζητήματα όπως η ειρήνη και η ασφάλεια.

Η ιστορία της τηλεόρασης ξεκινάει από τις αρχές του 20ού αιώνα, με τους πρώτους πειραματικούς μεταδότες. Ωστόσο, η πρώτη δημόσια τηλεοπτική μετάδοση θεωρείται ότι έγινε στις Ηνωμένες Πολιτείες το 1939, κατά τη διάρκεια της Παγκόσμιας Έκθεσης στη Νέα Υόρκη.

Η τηλεόραση από ασπρόμαυρη μετατράπηκε σε έγχρωμη, προσφέροντας μια εντελώς νέα οπτική εμπειρία στους θεατές. Η πρώτη έγχρωμη τηλεοπτική μετάδοση έγινε στις Ηνωμένες Πολιτείες το 1954.

Με την απόφαση της **Γενικής Συνέλευσης**, η τηλεόραση αναγνωρίστηκε ως εργαλείο κλειδί: όχι μόνο για ψυχαγωγία, αλλά και για ενημέρωση, εκπαίδευση, ειρήνη και κοινωνική αλληλεπίδραση.

Όπως τονίζει ο ΟΗΕ, η Παγκόσμια Ημέρα Τηλεόρασης δεν γιορτάζει απλώς τη συσκευή. Είναι μια γιορτή της φιλοσοφίας που εκπροσωπεί η τηλεόραση: τη δυνατότητα σύνδεσης ανθρώπων, την παγκόσμια επικοινωνία, τη δύναμη των εικόνων να διαμορφώνουν αντιλήψεις και να ενισχύουν το συλλογικό φαντασιακό.

Στην διάρκεια ανάγνωσης του ομολογουμένως, μεγάλου άρθρου, θα έχετε την ευκαιρία να βλέπετε και μερικές τηλεοπτικές μεταδόσεις που απεικόνισαν την αλλαγή του κόσμου μας.

Παρά τη ραγδαία εξέλιξη των τεχνολογιών (**streaming, on-demand, έξυπνες τηλεοράσεις**), η τηλεόραση παραμένει πολύ σημαντική: συνδυάζει παραδοσιακό broadcasting και ψηφιακό περιεχόμενο, και συνεχίζει να είναι βασικό μέσο διαλόγου για κοινωνικά θέματα.

Η τηλεόραση, ως μέσο με τεράστια διεισδυτικότητα, εξακολουθεί να διαδραματίζει έναν κρίσιμο κοινωνικό ρόλο. Με τη δύναμη της εικόνας και της άμεσης μετάδοσης, μπορεί να **ευαισθητοποιεί για διεθνή προβλήματα** που συχνά παραμένουν αόρατα: από πολέμους και ανθρωπιστικές κρίσεις, μέχρι περιβαλλοντικές καταστροφές, φτώχεια και μεταναστευτικά ρεύματα. Τα ρεπορτάζ, τα ντοκιμαντέρ και οι ειδησεογραφικές εκπομπές δεν μεταφέρουν μόνο πληροφορίες· δημιουργούν κατανόηση, συναισθηματική σύνδεση και δημόσια συζήτηση γύρω από θέματα που διαμορφώνουν τον κόσμο μας.

Ταυτόχρονα, η τηλεόραση λειτουργεί ως βασικός πυλώνας της **δημοκρατίας**, ενισχύοντας την ενημέρωση και τη συμμετοχή των πολιτών. Πολιτικές εκπομπές, προεκλογικά debates και αναλύσεις συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός ενεργού ακροατηρίου, που έχει τη δυνατότητα να ενημερώνεται, να κρίνει και να συμμετέχει στον δημόσιο διάλογο. Η διαμόρφωση της κοινής γνώμης δεν είναι απλή διαδικασία, και σίγουρα δεν είναι μονοδιάστατη. Προκύπτει μέσα από ένα μωσαϊκό περιεχομένου που αντανakλά διαφορετικές φωνές, διαφορετικές κουλτούρες και διαφορετικές οπτικές — ένα μωσαϊκό που η τηλεόραση, ακόμη και σήμερα, μπορεί να φιλοξενήσει με μοναδική δυναμική.

Σε πολλές περιοχές του κόσμου, η τηλεόραση παραμένει επίσης **καθοριστικό εκπαιδευτικό εργαλείο, προσφέροντας πρόσβαση σε πληροφορία και γνώση εκεί όπου άλλες μορφές ενημέρωσης δεν μπορούν να φτάσουν**. Όπως σημειώνει και η **UNESCO**, η τηλεόραση μπορεί να λειτουργήσει ως μοχλός κοινωνικής ανάπτυξης, ενισχύοντας την εκπαίδευση και διαμορφώνοντας ένα πιο ενημερωμένο και συνειδητοποιημένο κοινό.

Ωστόσο, μέσα σε αυτή τη διαχρονική αξία, η τηλεόραση βρίσκεται σήμερα μπροστά σε μια σειρά από προκλήσεις που αλλάζουν ριζικά το τοπίο. Ο έντονος ανταγωνισμός από πλατφόρμες streaming — όπως το **Netflix, το YouTube και το TikTok** — έχει μετατοπίσει σημαντικό κομμάτι του κοινού, ιδιαίτερα των νεότερων ηλικιών, που πλέον καταναλώνουν περιεχόμενο κατά παραγγελία, σε ταχύτητα και μορφές που η παραδοσιακή τηλεόραση δυσκολεύεται να ακολουθήσει. Παράλληλα, το κόστος τεχνολογικής μετάβασης, από την ψηφιοποίηση ως την παραγωγή υψηλής ανάλυσης, αποτελεί πρόκληση τόσο για δημόσιους τηλεοπτικούς φορείς όσο και για μικρούς ανεξάρτητους παραγωγούς.

Σε αυτό προστίθεται η διαχρονική **απειλή της μεροληψίας και της έλλειψης πλουραλισμού**. Η τηλεόραση δεν είναι πάντα ουδέτερη — οι αποφάσεις για το τι προβάλλεται μπορούν να επηρεαστούν από ιδιοκτησιακά συμφέροντα, πολιτικές στοχεύσεις ή εμπορικές πιέσεις. Το ίδιο ισχύει και για την παραπληροφόρηση: όπως συμβαίνει και στα ψηφιακά μέσα, η τηλεόραση μπορεί να γίνει όχημα διάδοσης ψευδών ειδήσεων, ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης.

Για τη γενιά των μαθητών μας — μια γενιά που μεγάλωσε με **smartphones, social media και πλατφόρμες streaming** — η παραδοσιακή τηλεόραση μπορεί να μοιάζει ξεπερασμένη. Κι όμως, παραμένει ένα ισχυρό κοινό σημείο: το μοναδικό μέσο όπου εκατομμύρια άνθρωποι μπορούν να παρακολουθήσουν ταυτόχρονα την ίδια πληροφορία, δημιουργώντας συλλογικές εμπειρίες που δύσκολα αναπαράγονται τον κατακερματισμένο κόσμο του ψηφιακού περιεχομένου. **Είναι επίσης θεμελιώδης για την προώθηση της ειρήνης, της δικαιοσύνης και της κατανόησης. Μέσα από τις ιστορίες, τα ντοκιμαντέρ και τα διεθνή ρεπορτάζ**, αναδεικνύει πλευρές της πραγματικότητας που ίσως δεν θα έφταναν ποτέ στα μάτια μας.

Πέρα από την ενημέρωση, η τηλεόραση μπορεί **να είναι πλατφόρμα αλλαγής**. Εκπομπές που θέτουν στο επίκεντρο την κλιματική κρίση, τις ανισότητες, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη βιωσιμότητα, έχουν τη δύναμη να διαμορφώσουν συνειδήσεις και να ανοίξουν δρόμους προς μια πιο δίκαιη κοινωνία.

Ακριβώς γι' αυτό, **η συζήτηση γύρω από το μέλλον της τηλεόρασης δεν πρέπει να είναι μόνο τεχνολογική, αλλά και πολιτισμική και κοινωνική**. Χρειάζεται ενίσχυση του δημόσιου και ανεξάρτητου τηλεοπτικού περιεχομένου, ώστε να στηρίζονται ντοκιμαντέρ, κοινωνικά ρεπορτάζ και εκπαιδευτικές παραγωγές που δεν βασίζονται αποκλειστικά στη διαφήμιση. Χρειάζεται επίσης προώθηση μεγαλύτερης ποικιλίας και πλουραλισμού, δίνοντας χώρο σε νέους δημιουργούς, τοπικές ιστορίες και μειονοτικές φωνές, καθώς και συνέργειες μεταξύ τηλεοπτικών σταθμών και ψηφιακών πλατφορμών.

Ταυτόχρονα, η εκπαίδευση των θεατών καθίσταται πιο αναγκαία από ποτέ. Η ενίσχυση της **media literacy** — της ικανότητας δηλαδή να ερμηνεύουμε, να αξιολογούμε και να αμφισβητούμε το περιεχόμενο που βλέπουμε — μπορεί να συμβάλει στη θωράκιση του κοινού απέναντι στην παραπληροφόρηση. **Εκστρατείες ενημέρωσης, σχολικά προγράμματα και δημόσιες δράσεις μπορούν να βοηθήσουν τους πολίτες**, ιδίως τους νέους, να αναπτύξουν μια κριτική σχέση με τα μέσα.

Τέλος, η **Παγκόσμια Ημέρα Τηλεόρασης** μας υπενθυμίζει ότι η τηλεόραση **δεν είναι απλώς ένα παλιό “κουτί”**. Είναι ένας ζωντανός θεσμός επικοινωνίας και πολιτιστικής ανταλλαγής. Σε μία εποχή όπου οι οθόνες πολλαπλασιάζονται και οι πλατφόρμες αλλάζουν ραγδαία, η τηλεόραση παραμένει κρίσιμο μέσο για ενημέρωση, σύνδεση και κοινωνική δράση. Αν ως κοινωνία επενδύσουμε σε περισσότερο δημοκρατικό, ποικιλόμορφο και υπεύθυνο τηλεοπτικό περιεχόμενο, μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι η “δύναμη της οθόνης” δουλεύει υπέρ του κοινού καλού — όχι μόνον για ψυχαγωγία, αλλά για γνώση, ενσυναίσθηση και αλλαγή.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι με τους οποίους τα άτομα και οι κοινότητες μπορούν να γιορτάσουν αυτή τη σημαντική ημέρα:

- **Παρακολουθήστε Ενημερωτικά Προγράμματα:** Επιλέξτε ντοκιμαντέρ ή τμήματα ειδήσεων που αφορούν παγκόσμια ζητήματα ή πολιτιστική πολυμορφία.
- **Υποστήριξη τοπικών παραγωγών:** Ανακαλύψτε τοπικά κανάλια ή ανεξάρτητες παραγωγές που συμβάλλουν στον πολιτιστικό πλούτο.
- **Ασχοληθείτε με τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας:** Εκπαιδεύστε τον εαυτό σας και τους άλλους σχετικά με την κριτική ανάλυση του περιεχομένου που καταναλώνεται στην τηλεόραση.
- **Συζητήστε κοινωνικά θέματα:** Χρησιμοποιήστε την πλατφόρμα ή τις κοινωνικές συγκεντρώσεις σας για να συζητήσετε σημαντικά θέματα που επισημαίνονται από τα τηλεοπτικά προγράμματα.
- **Πρωθήστε τον ποιοτικό προγραμματισμό:** Υποστηρίξτε εκπομπές που δίνουν προτεραιότητα στην ηθική και την υπεύθυνη δημοσιογραφία.

Source URL: <http://2gymevosm.mysch.gr/drupal7/?q=en/node/2805>